

FILMEK — LOCARNÓBÓL

Amikor Michel Simon, a játékfilmek zsűrijének elnöke, felolvasta a XVI. locarnói filmfesztivál díjazott filmjeit, akkor már a megjelent közönség többsége tudta, hogy a nagydíjat, az Aranyvitorlát Zbynek Brynych csehszlovák rendező filmje, a »Transzport a paradicsomból« kapja.

Nem a zsűri tagjai voltak pletykások, hanem a csehszlovák film sikere volt egyértelmű. Pedig nem könnyű a koncentrációs táborokról szóló filmek megszámlálhatatlan sora és a közönség jelentős részének elutasító tartózkodása után sikeres lágerfilmet készíteni. Hogyan sikerült mégis? Talán mindenekelőtt a rendező önfegyelme, mértéktartása az oka. Összesen egyetlen alkalommal ütnek meg valakit, egyetlen lövést látunk, de az áldozat itt sem hal meg. És mégis, éppen az emberi viszonylatok igaz ábrázolásának eredményeképp-

pen érezzük át azt a tragikus atmoszférát, amelyben az ütés, a golyó, a halál minden másodpercben lecsaphat a védtelen áldozatokra. A rendező kifejezőerejének legerősebb oldala a dramaturgiai komponáltság. Rövid, villódzó, idegcsinító képekkel indul a film, amíg bemutatja hőseit, s a theresienstadti mintaláger hétköznapi nyüzsgését. Aztán lassúbbodik a tempó, kibontakozik a foglyok bizonyos fajta ellenállása és a németek terve a láger kiürítésére. Az utolsó éjszaka képei már lírai lassúsággal hömpölyögnek, hosszasan elidőzve egy-egy fiatal portréján. S ezek után az elszállítás reggelének rövid, dokumentumfilmszerű képei szinte csattognak, mint ha valóságos fájdalmat okozna mindegyik a nézőnek is.

A cseh film mellett egy délolasz kisvárost bemutató szociografikus jellegű alkotás, — az

Hannelore Elsner a »Végtelen éj« című Will Trümper-film főszerepében

»I basilischi« volt — a legérdekesebb játékfilm, amely a társadalmi megmerevedést, a ma is meglevő kasztszerű elkülönülést mutatta be a cinéma »vérité eszközeivel. Ám azok, akik a filmvásznon megjelenő újra voltak elsősorban kíváncsiak, azok számára a fesztivál egyik kisfilmje jelentette a legizgalmasabb be-

»Transzport a paradicsomból« — a díjnyertes cseh film.

A MOKÉP jelenti

AUGUSZTUSI
FILMÚJDONSÁGOK

TÜCSÖK

Magyar film
Széles változatban is
Főszerepben:

ESZTERGÁLYOS
CECILIA,
SINKOVITS IMRE,
KISS MANYI,
PSOTA IREN,
SZIRTES ADÁM

A HETEDIK ESKÜDT

Magyarul beszélő
francia filmdráma
Széles változatban is
Főszerepben:
BERNARD BLIER
14 éven alulaknak nem
ajánljuk
Csak a moziban láthat-
ják a TV nem közvetíti

FARKASOK KÖZT, VEDTELEN

Bruno Aplitz regényének
szélesvásznú, magyarul
beszélő NDK filmválto-
zata

Főszerepben:
ERWIN GESCHONNECK
10 éven alulaknak nem
ajánljuk.
Csak a mozikban lát-
hatják, a TV nem köz-
vetíti

Jelenet az »I basilichi« című olasz filmből

mutatót. Chris Marker
»A móló« című kisfilm-
jét az érdeklődésre való
tekintettel kétszer veti-
tették le. Ezt a sikert
egy olyan kisfilm mond-
hatta magáénak, amely
első pillanatban ellent-
mondani látszik a film-
esztétika legalapvetőbb
szabályának: a mozgás-
nak. A film valameny-
nyi képe áll. És nem
azért áll, mert fotográ-
fiák, vagy egyéb doku-
mentumok képezik az
alapanyagát; a kisfilm
szabályos filmnovella,
egy esetleges harmadik
világháború orvosi kí-
sérletéről, a kísérletben
részt vevő férfi szerel-
mének néhány órájáról.
A filmet rendesen lefor-
gatták. Ám a vágóasztal-
on a rendező nem jele-
neteket, hanem csak
egyes kockákat váloga-
tott ki. És furcsa mó-
don az álló képek a
mozgás, a lassú, vész-
teljes, mondhatnánk,
fragilkus mozgás benyo-
mását keltik. A mozgást

ugyanis két álló kocka
között a nézőnek kell
folytatnia, s így aktí-
vabban részt vesz az
átélésben.

Az elsősorban fiatal
rendezőket felvonultató
locarnói fesztivált egyéb-
ként a szociális-morális
kérdések iránti fokozó-
dó érdeklődés jelleme-
zte. A mexikói »Cápava-
dász«, egy japán bányászfilm és a nyugat-
német »Végtelen éj« is
a morális kérdések irán-
ti érzékenységről tanú-
sodik. Ez utóbbiban pél-
dál a Berlin-Tempel-
hoff-i repülőtér egyetlen
éjszakáján próbál Will
Tremper rendező élete-
ket, sorsokat, jellemeket
ábrázolni. A rossz idő
miatt nem indulnak a
gépek és a türelmetlen
utasokban társadalmi
keresztmetszetet szeret-
ne nyújtani a rendező.
Kár, hogy éleltszemlélete
ezt a keresztmetszetet
túlságosan egyoldalúvá
zsugorította.

BERNÁTH LÁSZLÓ

filmvilág VI. évf., 16. sz. — Filmművészeti folyó-
irat. — Megjelenik minden hónap 1-én
és 15-én. — Főszerkesztő: Hámos György. — Kiadja a
Lapkiadó Vállalat. Felelős kiadó: Sala Sándor. — Szer-
kesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII., Lenin körút
9—11, Telefon: 221—285.

63 3561

Az Athenaeum Nyomda íves és rotációs mélynyomása
Felelős vezető: Soproni Béla igazgató

Terjeszti a Magyar Posta; külföldön a »Kultúra« külke-
reskedelmi vállalat

»INDEX« 25.286